

KOUVOLAN KAUPUNKI

Talousarvio 2020 ja
taloussuunnitelma 2020-2022

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kuntalaki 110 §

Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

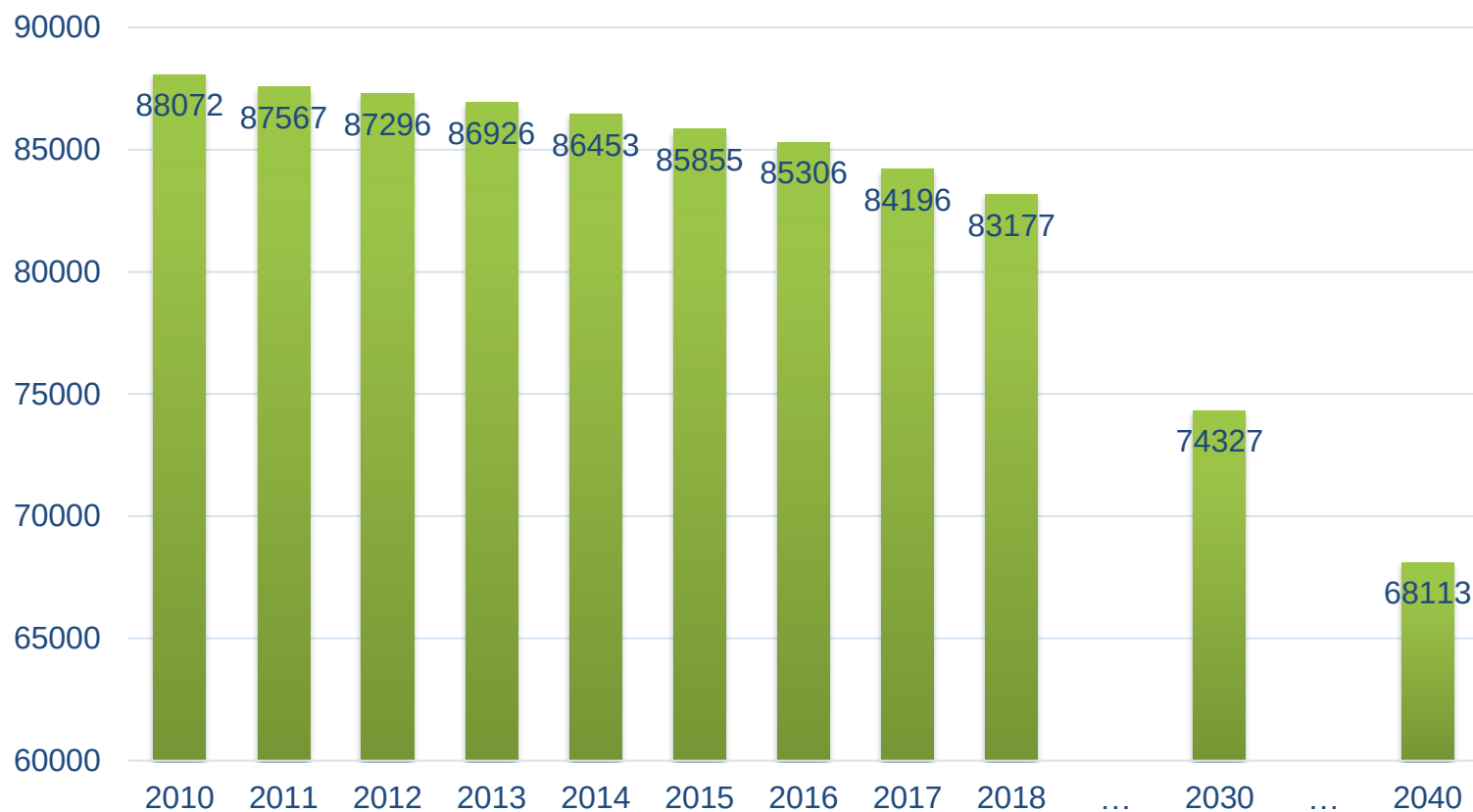
Tuloslaskelman eri vaihtoehdot

		Kaupunginjohtajan esitys (sis. Perlacon säästöt)			Kaupunginhallituksen palveluverkkopäätökset (sis. Perlacon säästöt)			Kh:n päätös + poistettu Perlacon lisäsäästöt		
Tuloslaskelma 1000 e	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Tilikauden yli/alijäämä	-31 586	6 069	14 553	18 613	5 420	12 572	16 632	5 420	7 572	9 632
Kertynyt yli-/alijäämä	-21 445	-15 376	-823	17 790	-16 026	-3 453	13 179	-16 026	-8 453	1 179
Erotus					-650	-2 630	-4 611	-650	-7 630	-16 611
Kunnallisveroprosentti	20,75	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25
Muutokset kh 04.11.2019										
Yksityistieavustukset					-180	-180	-180	-180	-180	-180
Kouluverkkojen muutokset										
Perusopetus					-465	-1 116	-1 116	-465	-1 116	-1 116
Lukiot, kj:n esitys										
Liikunta ja kulttuuri										
Ksnk uimahalli						-480	-480		-480	-480
Sihvakan uimapaikka					-5	-5	-5	-5	-5	-5
Jäähallit						-200	-200		-200	-200
Muutoksien vaikutus yht.					-650	-1 981	-1 981	-650	-1 981	-1 981
Epävarmuustekijöitä:										
Lisäsäästöt perlaconin raportin perusteella			-5 000	-7 000		-5 000	-7 000		-5 000	-7 000
Sote-kustannusten kasvu										
Oman toiminnan kust. kasvu (esim. valtakunn. palkkaratkaisut)										
Verotulojen yleinen sekä Kouvolan kehitys										

Talouden tasapaino syntyy kokonaisuudesta

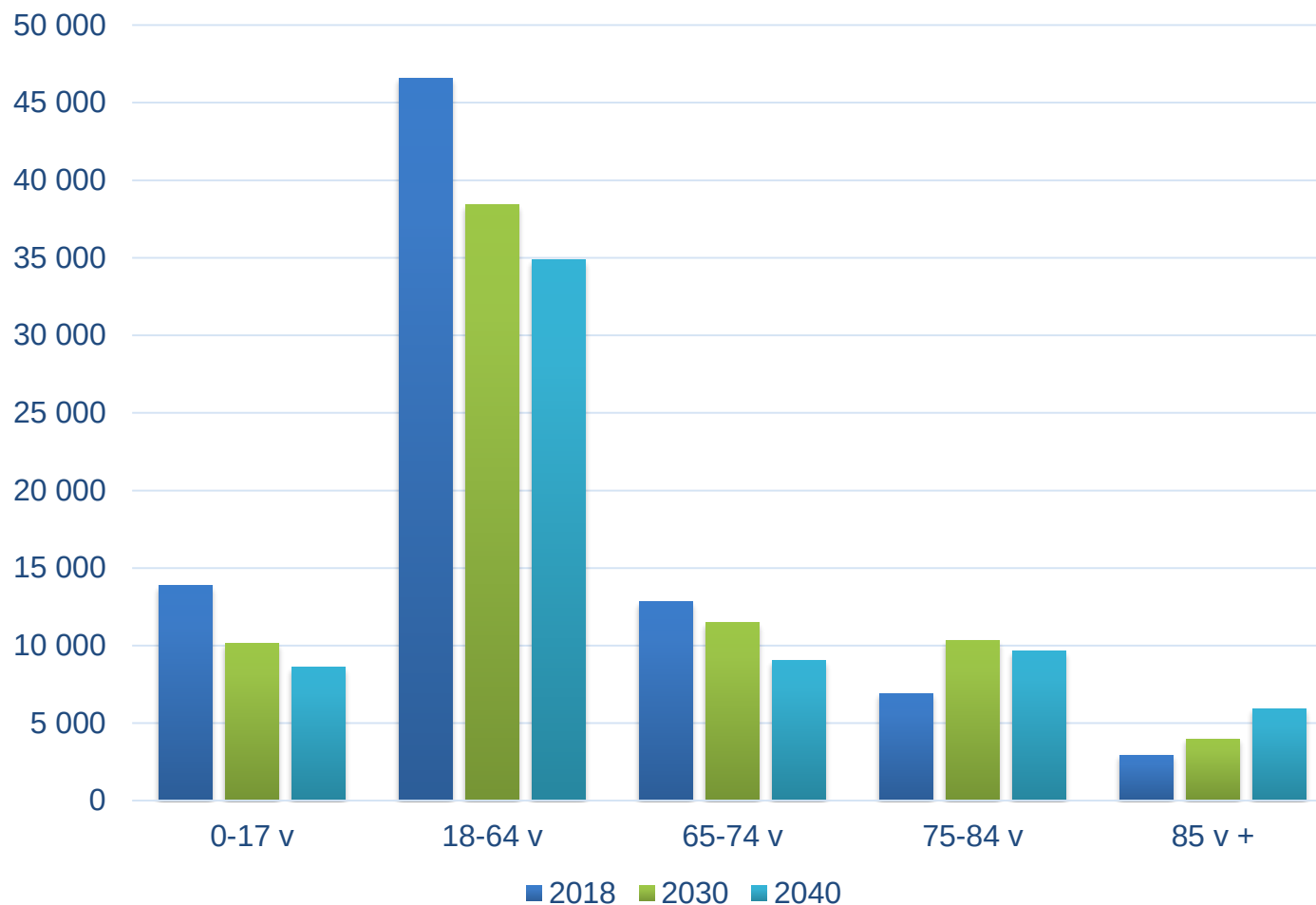
- Kaupungin talouden tasapaino syntyy **kokonaisuudesta**, jossa useita toimenpiteitä **taloussuunnittelukaudella 2020–2023**
- Katettavaa alijäämää kertyy **yli 20 milj. euroa** vuodelta 2019
- Kaupunginjohtajan **ta-esitys** v. 2020 on **6,1 milj. euroa ylijäämäinen**
- Sen toteutuminen edellyttää **säästötoimia**
- Tavoitteena **taloudellisesti kestävä palveluverkko**
- Palveluverkkopäivityksen lisäksi säästöjä on haettu henkilöstökuluista, avustuksista, palvelusopimuksista, kunnallisveroprosentin nostosta ja toimintaprosessien läpikäymisestä
- Sote-kustannusten kasvu vaatii **nopeita toimia** kasvun leikkaamiseksi
- V. 2020 **investoinnit 31,8 milj. euroa**. Lähivuosien investoinnit keskittyvät pitkälti kouluverkon uudistamiseen
- Tasapainoinen talous mahdollistaa myös **elinvoimainvestoinnit**, joilla rakennetaan tulevaa tulopohjaa

Väestökehitys

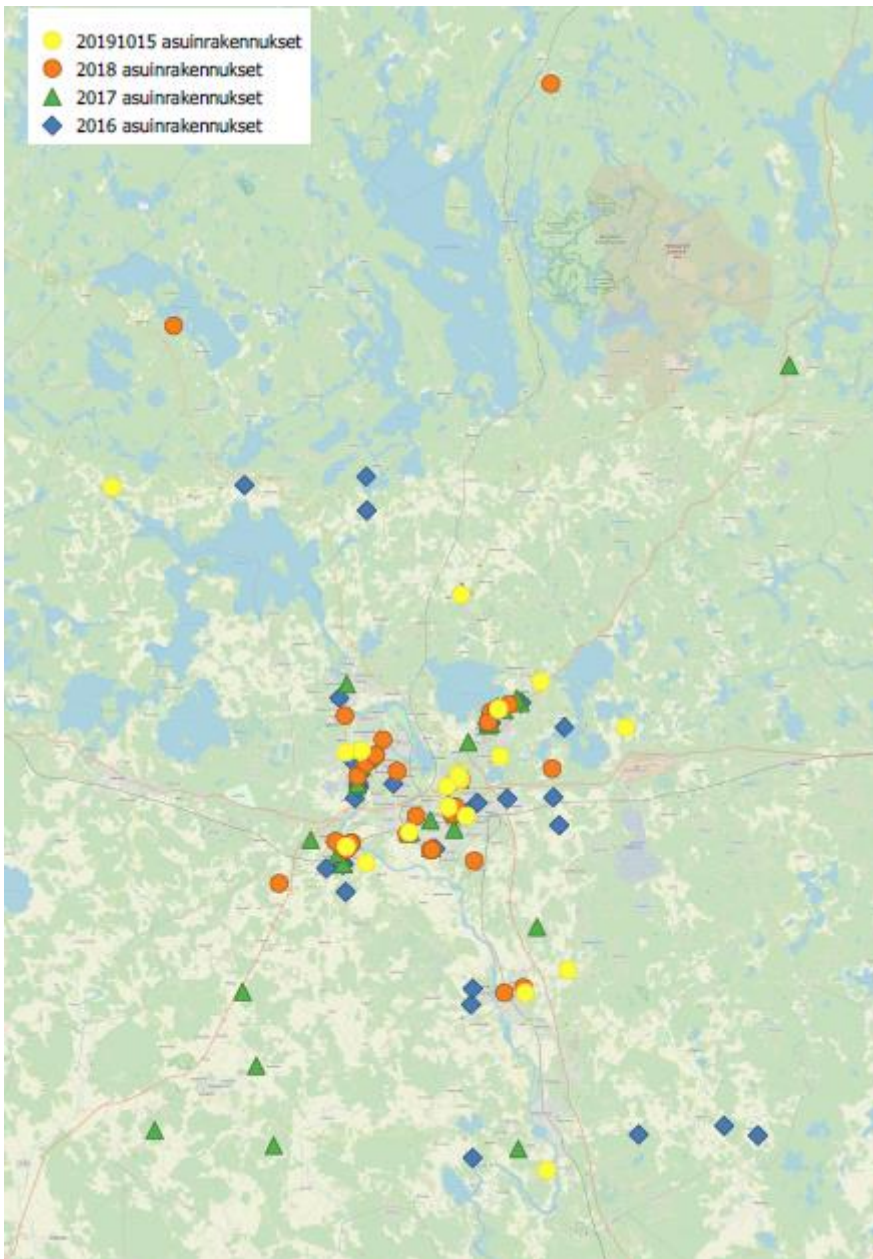
Lähde: Tilastokeskus

Väestökehitys

Lähde: Tilastokeskus

Asuminen

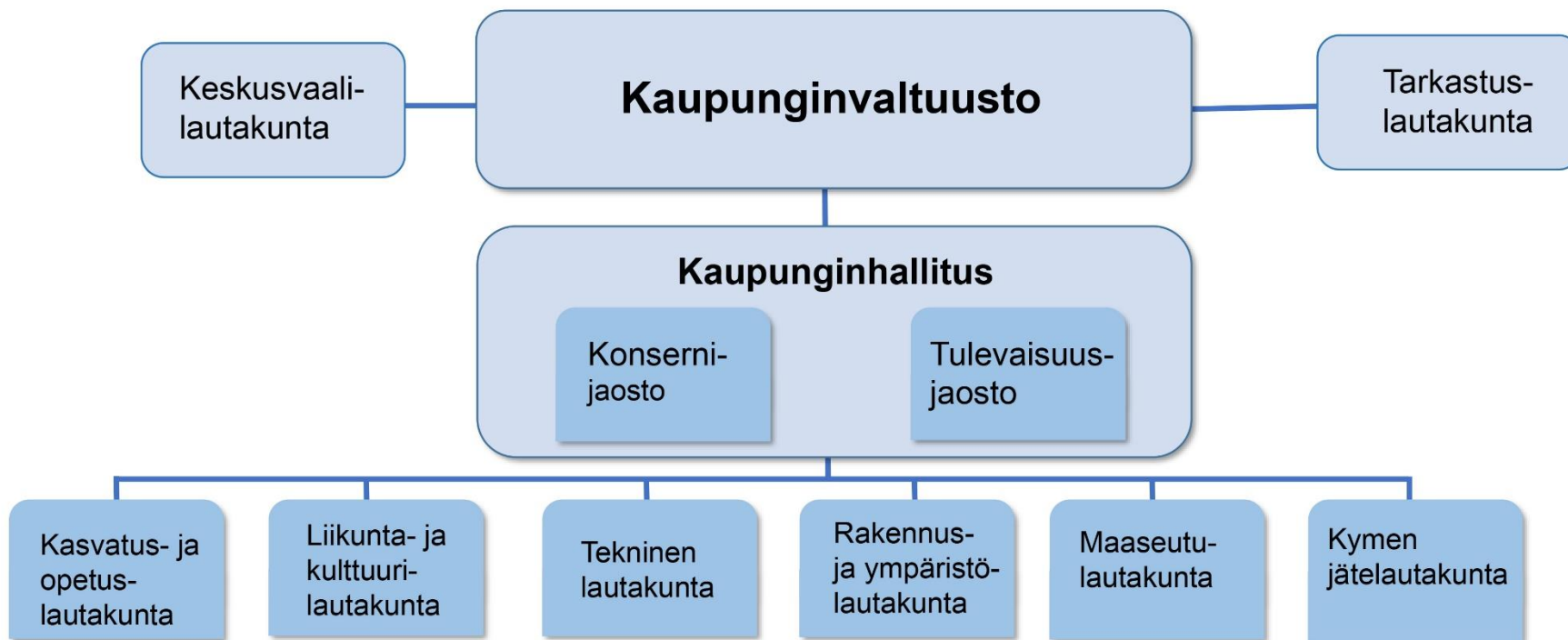

Kouvolassa on yhteensä noin **51 400 asuntoa**:

- omakoti- ja paritalot noin 24 800
 - rivitalot noin 6 700
 - kerrostalot noin 18 100 asuntoa
 - muut rakennukset noin 1 800 asuntoa.
-
- Asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustaajamiin palveluiden läheisyyteen.
 - Palveluasuntorakentaminen keskittyy keskustaajamiin erityisesti ydinkeskustan ja Kuusankosken keskustojen tuntumaan.
 - Kouvolassa kesällä 2019 toteutetut **asuntomessut** piristi hieman pientalorakentamista.
 - Kaupunkia **markkinoidaan** aiempaa **aktiivisemmin monipuolisen asumisen** paikkakuntana ja uusia asuinalueita tullaan lähitulevaisuudessa avaamaan Itä-Naukioon ja Haanojalle.

Toimielinorganisaatio

2020

Palveluorganisaatio

2020

Kaupunginjohtaja

Strateginen ohjaus, toiminnanohjaus ja edunvalvonta

Toiminnanohjaus
Apulaiskaupungin-
johtaja

Elinvoima
Kehitysjohtaja

Toimialajohtajat

Hyvinvointi
Hyvinvointi-
johtaja

Konserni- palvelut

Hallinto,
hankinnat ja
viestintä

Henkilöstö

Talous ja
tietohallinto

Tilapalvelut

Hyvinvointi ja
elinvoima

Kasvatus ja opetus

Varhaiskasvatus

Perusopetus

Kasvun tuki

KSAO

Lukio

Kansalaispisto

Liikunta ja kulttuuri

Liikuntapalvelut

Kulttuuripalvelut

Asuminen ja ympäristö

Kaupunki-
suunnittelu

Maaomaisuus ja
paikkatieto

Yhdyskunta-
tekniikka

Kiinteistöpalvelut

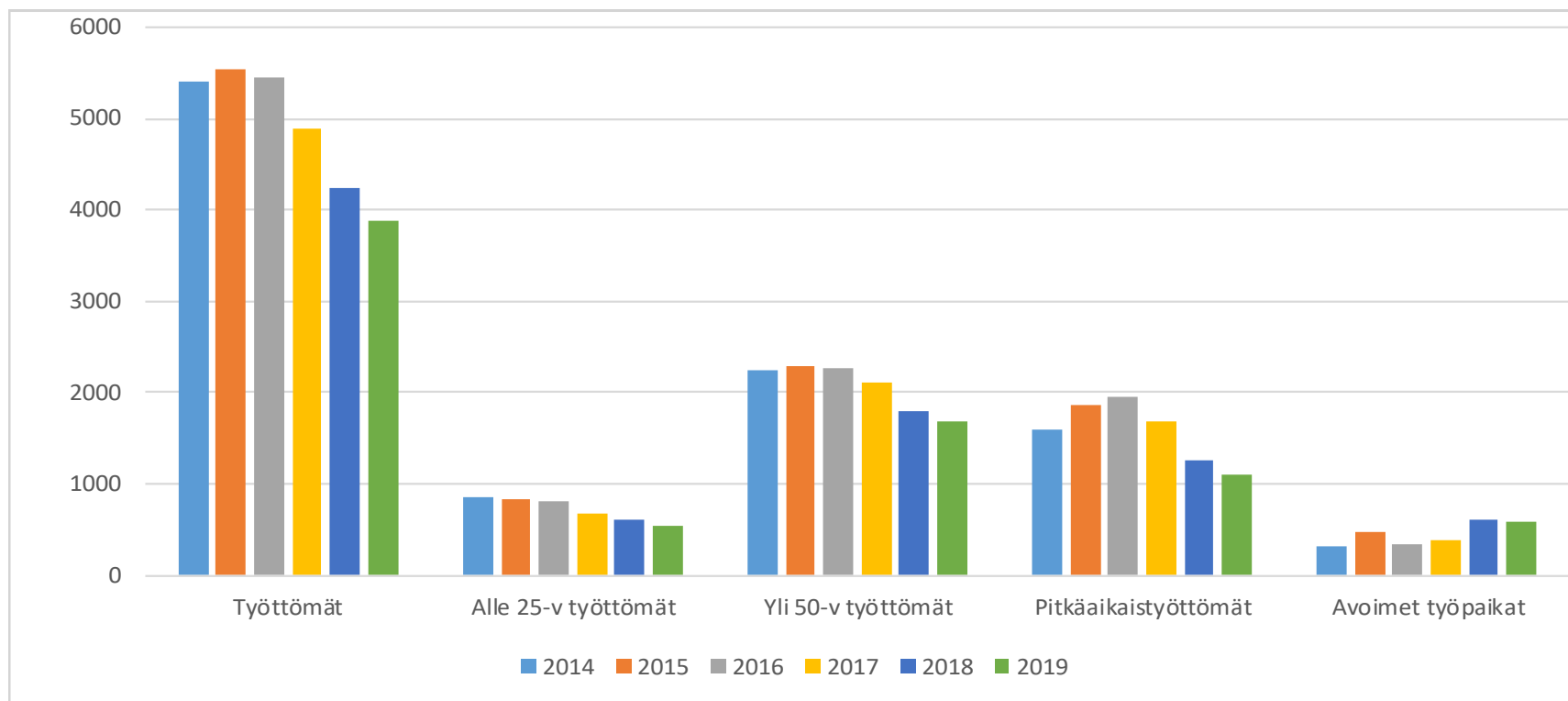
Rakennusvalvonta

Ympäristöpalvelut

Maaseutupalvelut

Arviointi- ja tarkastuspalvelut

Työllisyys

	Työttömät	Alle 25-v työttömät	Yli 50-v työttömät	Pitkäaikaistyöttömät	Avoimet työpaikat
2014	5400	847	2253	1604	316
2015	5549	826	2300	1865	468
2016	5461	816	2263	1949	347
2017	4896	687	2101	1682	377
2018	4240	611	1797	1267	602
2019	3873	543	1678	1105	588

Valtionosuuslinjauksia 2020

Kunnille maksetaan jo vuonna 2019 budjettiriihen päätöksellä 237 (3,5) milj. euroa:

- Kompensaatio vuosien 2019-2022 kustannustenjaon tarkistuksista, jotta kiky-lomarahaleikkaus ei leikkaisi valtionosuutta kahteen kertaan

Valtionosuutta lisäävät tekijät, milj. euroa:

- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus +102,0 (3,3)
- Kiky-leikkauksen pienentyminen lomarahaleikkauksen päättymisen takia +264,0 (4,0)
- Peruspalvelujen kustannustason muutos 2019 -> 2020, ts. indeksikorotus (+2,4 %) +166,0 (2,5)
- Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutosten vaikutus +18,0 (0,3)
- Verotulomenetysten kompensaatio +285,0 (4,3)

Kouvolan valtionosuus vuodelle 2020 kasvaa noin 10 milj. euroa vuoteen 2019 nähden

Peruspalvelujen valtionosuutta vähentävät tekijät, milj. euroa:

- Kiky-leikkaus työajan pidennyksestä (6 min) johtuen - 234,0 (3,5)
- Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen uutta -23 yht. -89 (0,35/1,35)
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä, yhteensä uutta -10 yht. -40 (0,15/0,6)
- Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta, uutta -10 yht. -56 (0,15/0,85)
- Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvä vähennys - 23 (0,35)

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset (100 % valtionosuus), milj. euroa:

- Lastensuojelun jälkihuollon laajennus +12 (0,2)
- A1-kielen opetuksen varhentaminen +7,5 (0,1)
- Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus +7,1 (0,1)
- Varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen +6,7 (0,1)
- Perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden tukeminen +2,0 (0,03)
- Vaasan keskussairaalan muutos laajan päivystyksen sairaalaksi +1,0 (0,02)

Veroperustemuutokset 2020

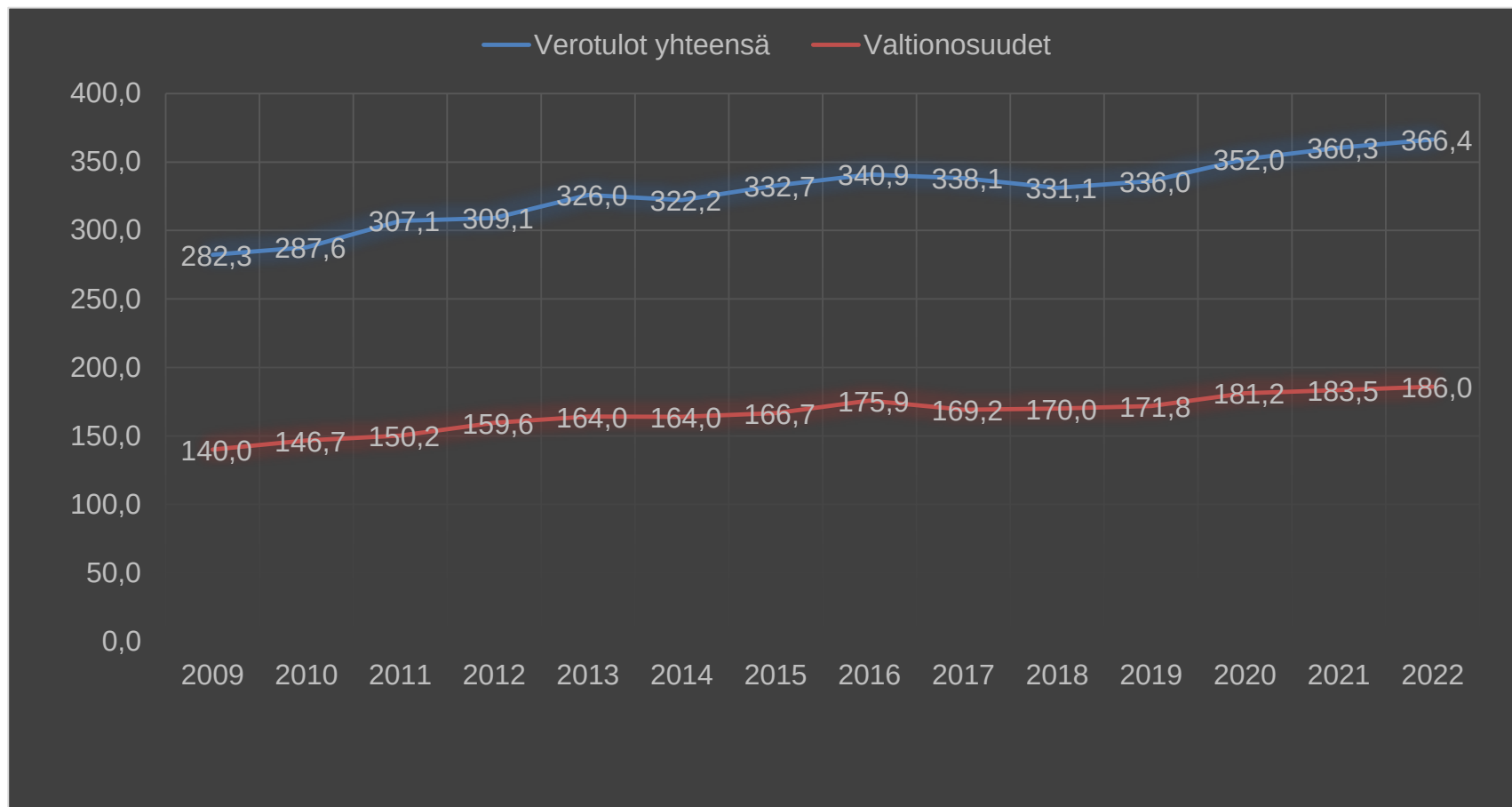
- Valtion talousarvioesitykseen liittyvät veroperustemuutokset vähentävät kuntien **verotuloja vuonna 2020** yhteensä **285** milj. euroa.
- Nämä **kompensoidaan kunnille valtionosuuksien** yhteydessä.
- **Yhteisöveroon** tehtävät muutokset eivät vaikuta kuntien verotuloihin
- **Kunnallisverotukseen** tehtävät muutokset vähentää kuntien verotuloja seuraavasti:
 - ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus, -196 milj. euroa
 - asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen, 10 milj. euroa
 - valtionverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen, -2 milj. euroa
 - kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen, -23 milj. euroa
 - työtulovähennyksen korottaminen, -48 milj. euroa
 - perusvähennyksen korottaminen, -59 milj. euroa
 - kotitalousvähennyksen supistaminen, 36 milj. euroa
 - avainhenkilölain säätäminen pysyväksi, -3 milj. euroa

Kouvolan laskennallinen
osuus noin 4,3 milj. euroa

Verotulot

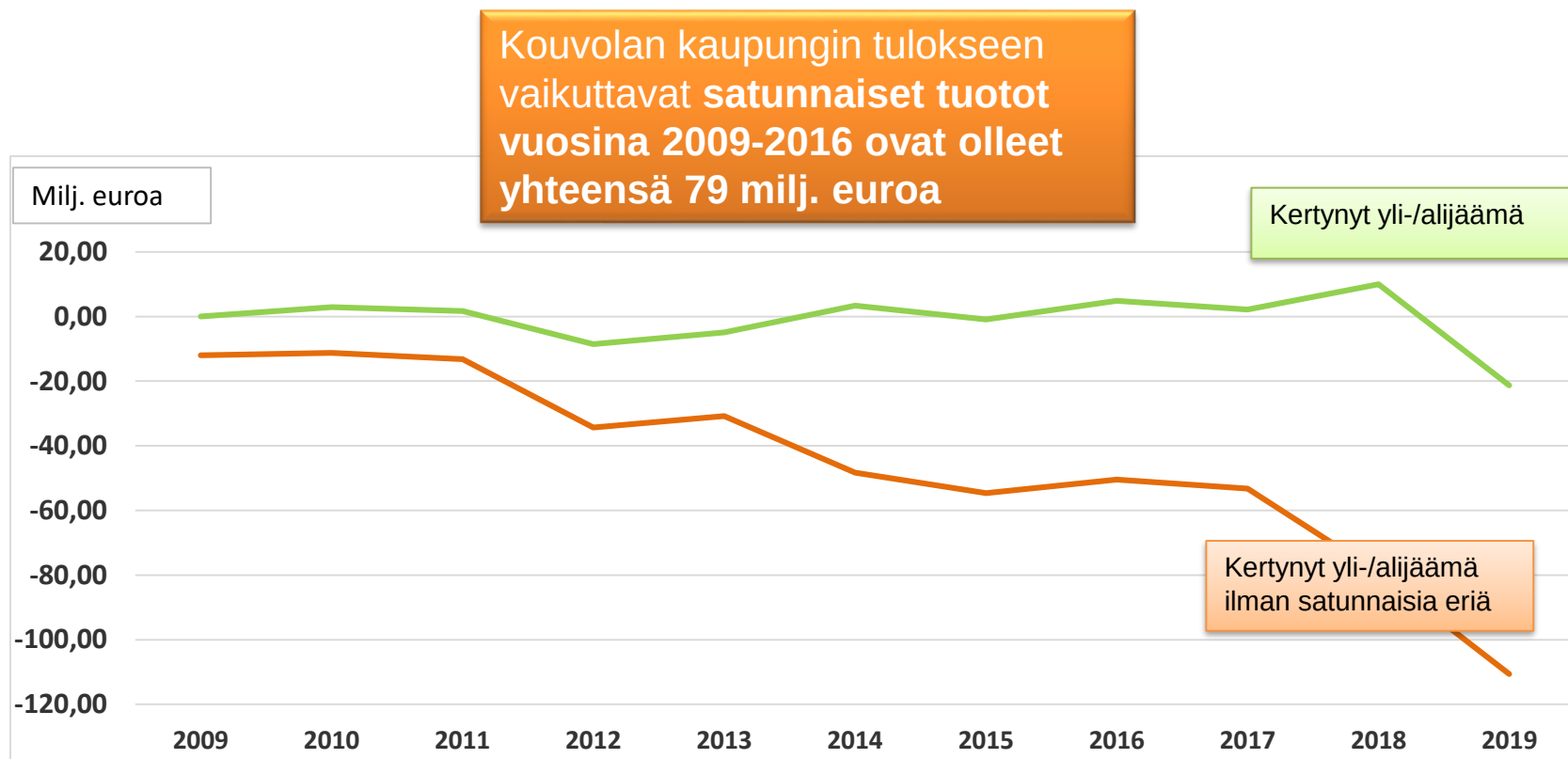
- **Kunnallisveroissa 3 muutosta 2019**
 - Kansallisen tulorekisterin käyttöönoton ilmoitusongelmat
 - Verokorttiuudistus
 - Verotuksen joustava valmistuminen
- **Kaupunginjohtajan talousarvioesitys sisältää 0,5 prosenttiyksikön korotuksen kunnallisveroon**
 - Arvio vuosittaisesta tuotosta noin **5 milj. euroa**
- **Yhteisöverot**
 - Valtiolle 68,7 % kunnille 31,3 %
 - Monikuntaiset yritykset, kunnan osuus henkilöstömäärän suhteessa
 - Kertyvät viiveellä, lasketaan laskentaerien kautta, vaikutus aina 2 vuotena
- **Kiinteistöverot**
 - Uusrakentaminen vähäistä ja verotusarvot laskevat
 - Kiinteistöveroprojekti lisännyt 2019 tuottoja noin 0,5 milj. euroa, josta pysyvää 0,26 me

Julkisen rahoituksen kehitys, milj. euroa

Oletus: 2020 -> kunnan tuloveron korotus 0,5 ->21,25

Kertyneen yli-/alijäämän kehitys

2009: energiayhtiökaupat
2010: asuntohankintayhtiöiden fuusio
2012: kyamk osakejärjestelyt, poistoeron korjaus
2014: Kvl veden yhtiöittäminen, Yhteiskoulun vakuutuskorvaus

2015: KRAO, asunto-os. myynti Kvl Asunnot
2016: Tykkimäen osakkeiden myynti
2018: pääomarahaston lakkauttaminen

Lähtötilanne vuoteen 2020

TPE 2019 arvio alijäämästä yli 30 milj. euroa
->
Kumulatiivinen alijäämä yli 20 milj. euroa

- Kouvolalle jää tuleville vuosille **katettavaa alijäämää yli 20 milj. euroa**
- Vaikka vuoden 2020 valtionosuudet kasvavat, tilanne ei ole pysyvä
- Tarvitaan **pysyviä, rakenteellisia** ratkaisuja talouden tasapainottamiseen
- **Negatiivinen väestökehitys** heikentää tilannetta entisestään tulevaisuudessa
- **Väestörakenteen muutos** eli ikääntyminen, kasvattaa kustannuksia

Talousarviokehys 2020-2022

○ 2020 kustannukset, lisäykset

- sote-kustannusten kasvu 0,8 % eli 2,5 milj. euroa
- lomarahojen leikkauksien päättyminen, 2 milj. euroa
- henkilöstökustannusten kasvu (valtakunnalliset palkkaratkaisut), 2 milj. euroa
- tonttien ja osakkeiden myyntivoittojen väheneminen, 1 milj. euroa

○ 2020 kustannukset, vähennykset

- henkilöstömenojen väh. päätt. yt-menettelyiden tuloksena, 5,1 milj. euroa
- muut henkilöstömenoihin kohd. kertaluonteiset säästöt, 5,5 milj. euroa
- palveluverkkomuutokset, 1,8 milj. euroa
- asuntomessukustannukset, 0,5 milj. euroa
- ed. talousarvioon sisältyvien säästöjen lisävaikutukset sekä uudelleen esitetyt säästöt, 1 milj. euroa
- osinkotuottojen kasvu, 3 milj. euroa
- avustuksien vähentäminen, 1,1 milj. euroa
- henkilöstömenosäästöt yhteensä 20 henkilötyövuotta, 1/2 v. osuus 0,4 milj. euroa
- Kouvola Innovation Oy:n palvelusopimuksen lisäleikkaus 0,3 milj. euroa.

Yhteenvedo talouden tasapainottamisesta 2020 ->

Kaupunginhallituksen palveluverkkopäätöksen vaikutukset

Tuhat euroa	2020	2021	2022	2020-2029
	1 197	3 730	4 617	50 373
Palveluverkot	1 847	5 711	6 598	68 852
Avustukset	1 095	1 095	1 095	10 950
Kinnon palvelusopimus	500	700	1 000	9 200
Henkilöstösäästöt, 111 htv	5 100	6 700	7 026	68 008
Henkilöstösäästöt, 20 htv	400	800	800	7 600
Henkilöstösäästöt, kertaluont.	5 500			5 500
Osinkotuloutukset, 2020-2022	3 000	3 000	3 000	9 000
Kunnallisveroprosentti + 0,5	5 000	5 000	5 000	50 000
Lisäsäästöt Perlaconin raportti *		5 000	7 000	82 000
Yhteensä	22 442	28 006	31 519	311 110
	21 792	22 295	29 538	292 631

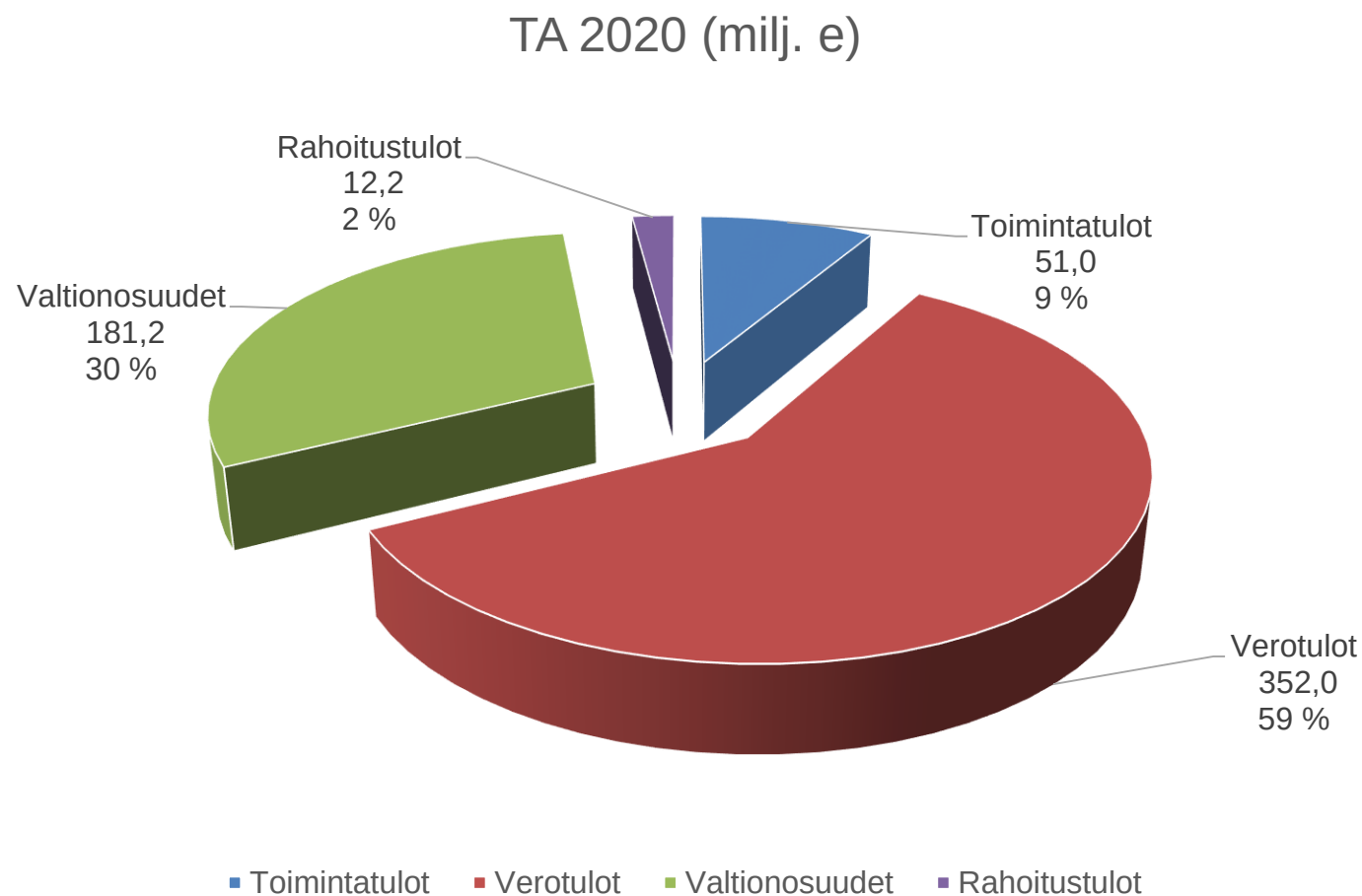
Kumulatiiviset kustannusvaikutukset vuoden 2019 tasoon nähden.

* Kasvaa vuosittain 10 milj. euroon vuositasolla.

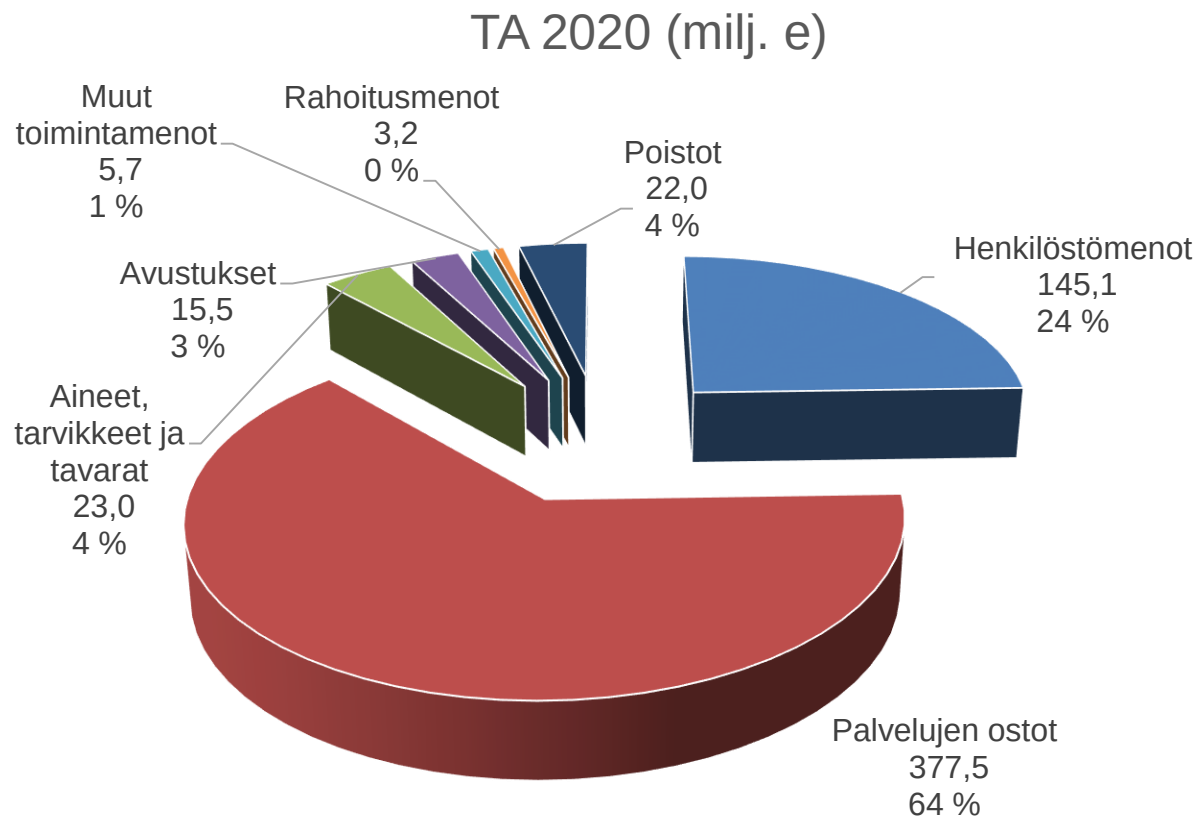
Kj:n talousarvioesitys 2020-2022

Tuloslaskelma milj. e	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintakate	-513,2	-524,8	-514,1	-515,8	-520,4
Verotulot	331,1	336,0	352,0	360,3	366,4
Valtionosuudet	170,0	171,8	181,2	183,5	186,0
Rahoitustulot ja -menot	6,3	6,4	9,0	9,0	9,0
Vuosikate	-5,7	-10,6	28,1	37,2	41,0
Poistot ja arvonalentumiset	-20,3	-21,0	-22,0	-22,0	-22,1
Tilikauden tulos	-26,0	-31,6	6,1	14,6	18,6
Kertynyt yli-/alijäämä	10,1	-21,4	-15,4	-0,8	17,8
Kh:n päätös/tilikauden tulos			5,4	12,6	16,6
Kh:n päätös/kertynyt yli-/alij.			-16,0	-3,5	13,2
Toimintakatteen muutos %	4,1	2,3	-2,0	0,4	0,8
Vuosikate, % poistoista	-28,4	-50,4	127,6	166,2	184,4
Vuosikate, euroa/asukas	-69	-129	344	453	509

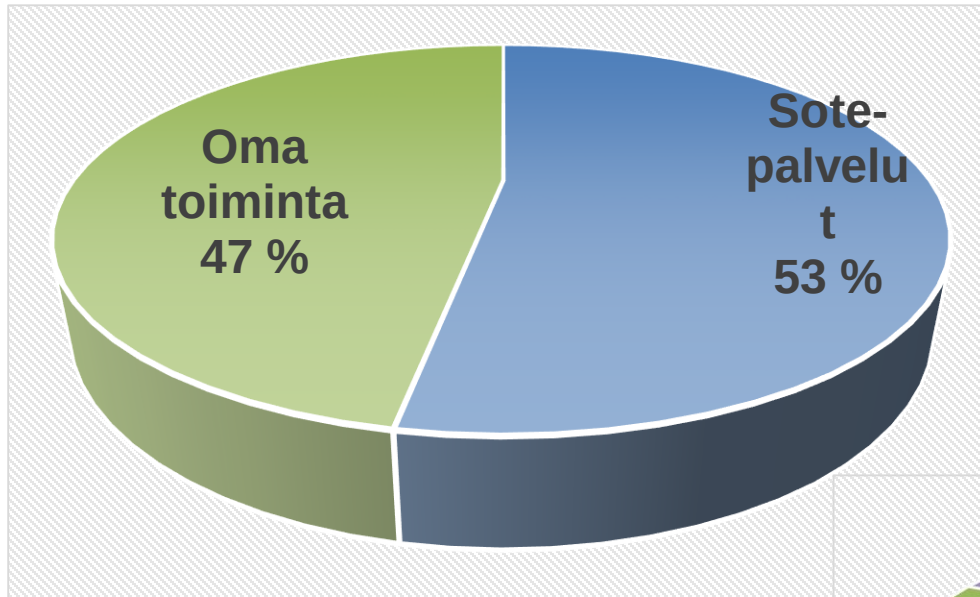
Tuloslaskelman tuloarviot

Tuloslaskelman määrärahat ja poistot

Kaupungin kustannusten jakautuminen

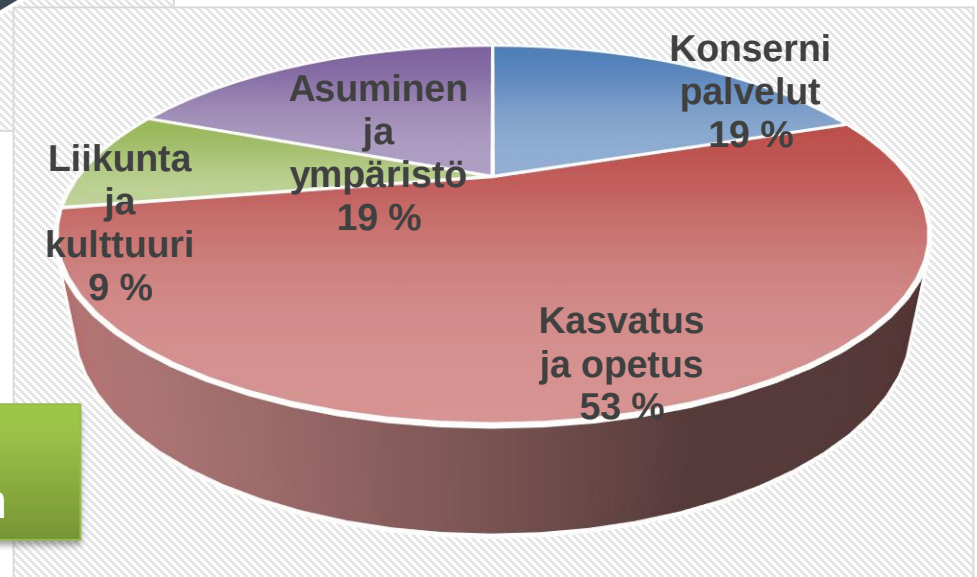

Osuus toimintakatteesta:

Sote-palvelut 64,8 %

Oma toiminta 35,2 %

Oman toiminnan
menojen jakautuminen

Investoinnit

Milj. euroa	TA 2019	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Investointimenot	63,4	54,2	34,8	44,5	41,1
Investointitulot	3,8	5,8	3,0	2,1	1,8
Nettoinvestoinnit	59,6	48,4	31,8	42,4	39,3
Kärkihankkeet, netto*	21,1	14,3	6,7	6,8	5,4

* Sisältyy nettoinvestointien yhteissummaan

Pääpaino opetuksen kehittämisessä.

Käytetään myös vaihtoehtoisia toteutus-/rahoitusmuotoja:

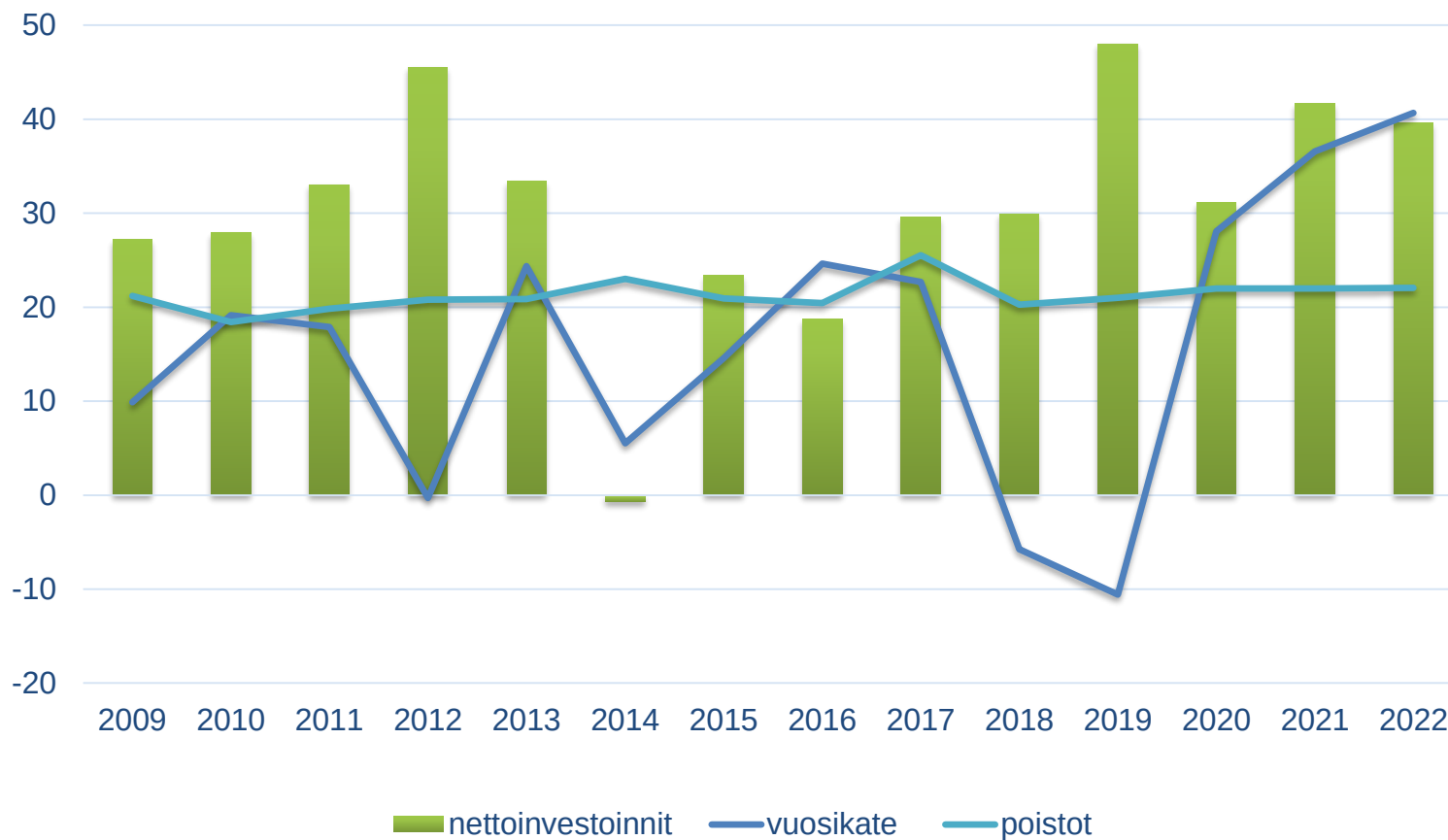
- Leasing-rahoitus; päiväkodit
- Elinkaarimalli/leasing-rahoitus; Valkealan koulu-/monitoimikeskus

Rahoitus ja investoinnit

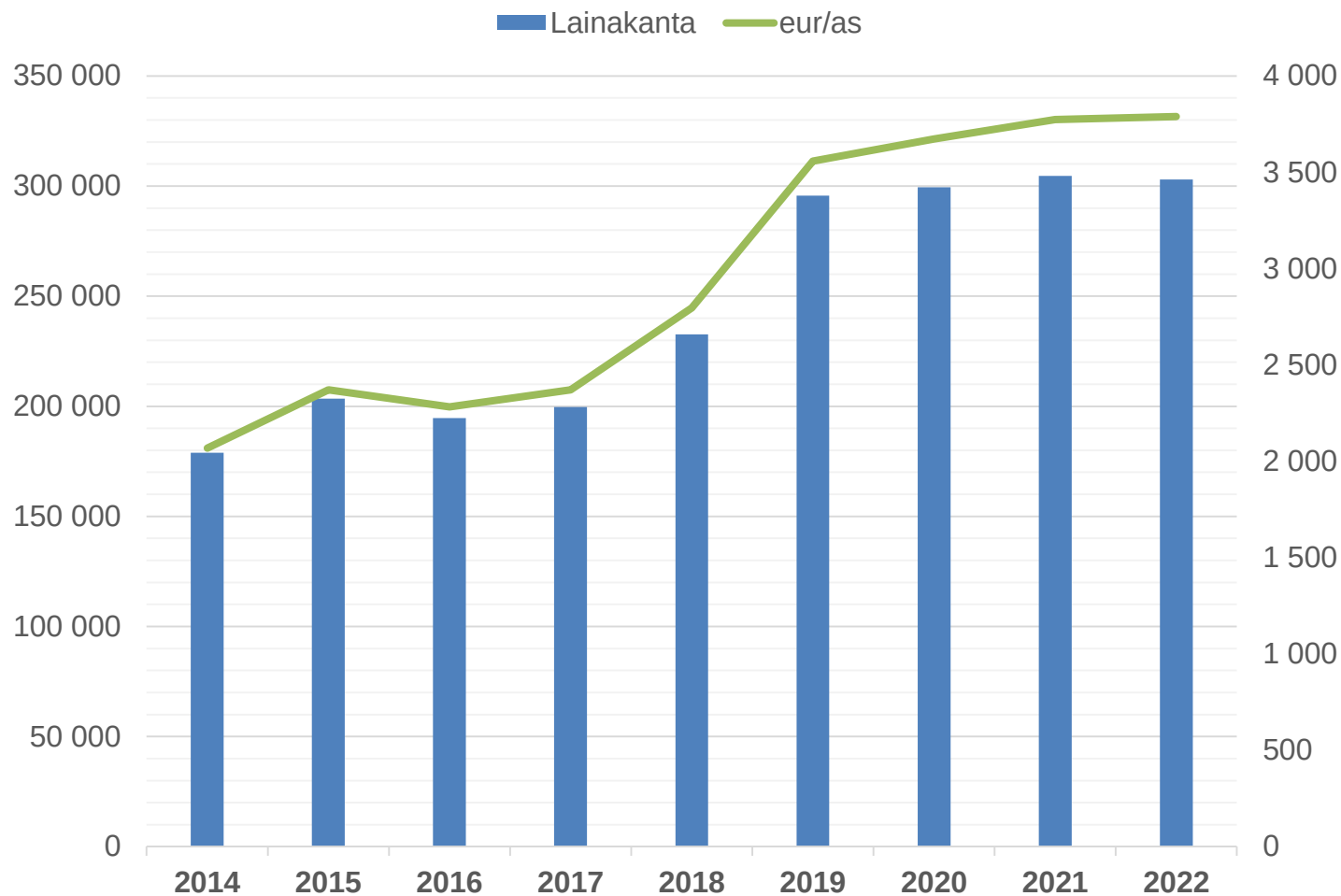
	TP 2018	MTA 2019	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	-7,4	-11,8	-6,0	27,4	35,9	40,0
Investointien rahavirta	-29,9	-47,0	-48,0	-31,1	-41,7	-38,6
Toiminta ja investoinnit, netto	-37,4	-58,8	-54,0	-3,7	-5,8	1,3
Antolainauksen muutokset	-5,2	-5,3	-5,3	-0,1	-0,1	-0,1
Lainakannan muutokset	33,0	49,0	63,0	3,8	5,2	-1,7
Rahoituksen rahavirta	37,3	43,7	57,7	3,7	5,1	-1,8
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	-15,1	3,7	0,0	-0,7	-0,5
Lainakanta, milj. euroa	232,7	244,4	295,7	299,5	304,7	303,0
Lainakanta eur/as	2 796	2 903	3 591	3 674	3 774	3 789
Lainanhoitokate	-0,1	-0,35	-0,3	1,0	1,1	0,9
Asukasmäärä	83 231	83 100	82 337	81 521	80 732	79 795

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

Milj. euroa

Lainakanta 2014-2022

Keskeisimmät tunnusluvut

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 20212
Vuosikate, % poistoista	-28,4	-45,0	127,6	166,2	184,5
Vuosikate eur/asukas	-69	-111	344	453	509
Tilikauden yli-/alijäämä, milj. euroa	-2,7	-14,4	6,1	14,6	18,6
Kertynyt yli-/alijäämä	10,1	-20,7	-15,4	0,8	17,8
Kertynyt yli-/alijäämä e/as	122	-236	-189	-10	222
Lainakanta, milj. euroa	232,7	244,4	299,5	304,7	303,0
Lainakanta, e/as	2 796	2 903	3 674	3 774	3 789
Lainanhoitokate	-0,1	-0,3	1,0	1,1	0,9
Investointien tulorahoitus-%	-17,9	-17,5	75,1	79,1	95,8
Toiminnan ja inv. rahav.kertymä 5 v	-39,7	-98,5	-105,1	-112,1	-99,6
Kunnallisveroprosentti	20,75	20,75	21,25	21,25	21,25
Asukasluku	83 231	83 100	81 521	80 732	79 795

Talousarvioaikataulu

16.9.2019	Kaupunginhallitus	Talousarviokehityksen tarkistaminen
Vko 42	Lautakunnat	Talousarvioehdotukset valmiit
30.10.2019	Kaupunginvaltuusto	Talousseminaari
4.11.2019	Kaupunginhallitus	Talousarvion 1. käsittely + veroproositit
6.11.2019	Kaupunginvaltuusto	Talousarvion esittely + media-info
11.11.2019	Kaupunginhallitus	Veroproositit
11.11.2019	Kaupunginvaltuusto	Veroproositit, palveluverkot
25.11.2019	Kaupunginhallitus	Talousarvion 2. käsittely
9.12.2019	Kaupunginvaltuusto	Talousarvion hyväksyminen
16.12.2019	Kaupunginhallitus	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet
Tammi-helmikuu	Toimielimet	Käyttösuunnitelmien hyväksyminen